

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 158/2026
12.02.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Владана Милетића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Петровцу на Млави К 131/24 од 21.07.2025. године и Вишег суда у Пожаревцу Кж1 127/25 (2024) од 27.11.2025. године, у седници већа одржаној дана 12.02.2026. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Владана Милетића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Петровцу на Млави К 131/24 од 21.07.2025. године и Вишег суда у Пожаревцу Кж1 127/25 (2024) од 27.11.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Петровцу на Млави К 131/24 од 21.07.2025. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика и осуђен на новчану казну у износу од 40.000,00 (четрдесетхиљада) динара, коју је дужан да плати у року од 3 месеца, рачунајући од дана правноснажности пресуде, а ако окривљени наведену казну не плати у остављеном року, исте ће бити замењена казном затвора, тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Истом пресудом, окривљени је обавезан да суду на име паушала плате износе од 5.000,00 динара, у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, као и да приватном тужиоцу ББ накнади трошкове кривичног поступка, о чијој ће висини бити одлучено накнадно посебним решењем, док је приватни тужилац ББ, ради остваривања имовинско правног захтева, упућен на парницу.

Пресудом Вишег суда у Пожаревцу Кж1 127/25 (2024) од 27.11.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног и пресуда Основног суда у Петровцу на Млави К 131/24 од 21.07.2025. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Владан Милетић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати нижестепеном суду на поновно одлучивање или да исте преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе или да окривљеном изрекне блажу казну.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, у поднетом захтеву, одредбу општег карактера (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП), конкретизује истицањем да дело за које је окривљени оглашен кривим и осуђен, није кривично дело, будући да је учињено у нетклоњивој стварној заблуди предвиђеној одредбом члана 28. Кривичног законика (коју бранилац погрешно означава као одредбу члана 27. Кривичног законика) или у неотклоњивој правној заблуди предвиђеној одредбом члана 29. Кривичног законика. У вези са тим, бранилац такође истиче да речи које су окривљеном приватном тужбом стављене на терет, нису изречене у намери омаловажавања, већ у одбрани права и заштити својих интереса, након што се приватни тужилац као пуномоћник умешача, појавио на рочишту одржаном пред Основним судом у Петровцу на Млави у предмету П 580/23 у коме је окривљени тужио Републику Србију ради утврђивања права својине по основу одржаја. Сходно наведеном, бранилац сматра да су нижестепени судови, у конкретном случају, морали да примене одредбу члана 170. став 4. Кривичног законика, која предвиђа основ искључења постојања кривичног дела увреда из члана 170. Кривичног законика.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, који по оцени Врховног суда представљају повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, не могу се прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 28. став 1. Кривичног законика прописано је да није кривично дело оно дело које је учињено у неотклоњивој стварној заблуди. Ставом 2. члана 28. Кривичног законика прописано је да је стварна заблуда неотклоњива ако учинилац није био дужан и није могао да избегне заблуду у погледу неке стварне околности која представља обележје кривичног дела или у погледу неке стварне околности која би, да је заиста постојала, чинила дело дозвољеним.

Одредбом члана 29. став 1. Кривичног законика прописано је да није кривично дело оно дело које је учињено у неотклоњивој правној заблуди. Ставом 2. члана 29. Кривичног законика прописано је да је правна заблуда неотклоњива ако учинилац није био дужан и није могао да зна да је његово дело забрањено.

Кривично дело увреде из члана 170. став 1. Кривичног законика чини онај ко увреди другог.

Заштитни објекат кривичног дела увреде је част, као и скуп свих вредности неког лица (интелектуалних, карактерних, моралних, физичких и других особина и вредности) и углед, као одраз тих вредности у друштву, па сходно томе радња извршења кривичног дела у питању представља свако поступање којим се напада било која од тих вредности, а којима се у суштини изражава непоштовање или понижење достојанства личности. При томе, карактер тих радњи као увредљивих, цени се са становишта опште усвојених друштвених ставова и мерила, као и околности под којима се догађај одиграо.

Чланом 170. став 4. Кривичног законика прописано је да се неће казнити за дело из става 1. до 3. овог члана учинилац, ако је излагање дато у оквиру озбиљне критике у научном, књижевном или уметничком делу, у вршењу службене дужности, новинарског позива, политичке делатности, у одбрани неког права или заштити оправданих интереса, ако се из начина изражавања или из других околности види да то није учињено у намери омаловажавања.

Према томе, одредбом члана 170. став 4. Кривичног законика предвиђен је основ искључења постојања наведеног кривичног дела. Кривично дело увреда неће постојати, уколико су кумулативно остварени објективни и субјективни услов. Објективни услов јесте да је увредљива изјава дата у оквиру једне од делатности и то озбиљне критике у научном, књижевном или уметничком делу, у вршењу службене дужности, новинарског позива или политичке делатности, у одбрани неког права или заштити оправданих интереса. Субјективни услов јесте да код оног чија би изјава објективно представљала увреду неког лица, односно повреду његове части, није постојала намера омаловажавања.

Сходно наведеном, за постојање кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика није потребно да постоји намера омаловажавања већ свест и воља да се изрази непоштовање или понижење достојанства личности. Супротна ситуација, постоји када је реч о случајевима из члана 170. став 4. Кривичног законика, када намера омаловажавања, иако није изричито садржана у бићу кривичног дела увреде из става 1. овог члана, према налажењу овог суда, улази у њен појам и као таква мора бити обухваћена и изреком пресуде.

Према стању у списима предмета, окривљени је „дана 03.06.2024. године, у судници број 14, Основног суда у Петровцу на Млави, на рочишту током главне расправе у предмету тог суда П 580/23, у стању урачунљивости, свестан да је његово дело забрањено, поступајући са умишљајем и био је свестан свога дела и хтео његово извршење, омаловажио част и углед, те изразио непоштовање и понижење достојанства личности приватног

тужиоца ББ, присутног том приликом у својству пуномоћника умешача, упутивши му, пред сведоцима, а апсолутно невезано за предмет тог парничног поступка, следеће увредљиве речи: „Присутни ... ББ је већ доказани фалсификатор потписа и докумената“.

Описане радње, које је окривљени предузео, по оцени овог суда, садрже све субјективне и објективне елементе кривичног дела увреда из члана 170. става 1. Кривичног законика, а како су то правилно закључили и нижестепени судови.

Наиме, супротно наводима браниоца окривљеног, а имајући при томе у виду напред цитиране законске одредбе члана 28. став 2. и члана 29. став 2. Кривичног законика, којима су ближе одређени појмови неотклоњива стварна заблуда и неотклоњива правна заблуда, по налажењу Врховног суда из чињеничног описа дела утврђеног у изреци правноснажне првостепене пресуде не произилази да је дело учињено у неотклоњивој стварној заблуди или у неотклоњивој правној заблуди, а такође не произилази ни да је наведене увредљиве речи, окривљени изнео у одбрани неког права или заштити оправданих интереса, како то наводи бранилац, па се супротно наводима захтева, по налажењу овога суда, у конкретном случају не ради ни о ситуацији из 170. став 4. Кривичног законика, због чега намера омаловажавања не мора произилазити, ни бити наведена у чињеничном опису кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, за које је окривљени правноснажно оглашен кривим.

Како у конкретном случају, по оцени Врховног суда, несумњиво произилази да је окривљени са умишљајем увредио приватног тужиоца, а да речи које је изрекао, превазилазе оквире друштвено прихватљиве одбране неког свог права или заштите оправданих интереса и такве су садржине, да су погодне да омаловаже част и углед било ког лица, па и приватног тужиоца ББ, са аспекта постојећих обичајних, моралних и других норми, о чему су се детаљно изјаснили нижестепени судови, то Врховни суд неоснованим оцењује наводе из захтева браниоца окривљеног којима се указује да су побијане пресуде донете уз повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Наводима захтева, којима бранилац истиче да су поједини доказни предлози одбране одбијени, указује се на повреду одредбе члана 395. ЗКП, а наводи којима бранилац полемиче за околностима које су биле од значаја за одмеравање казне, представљају повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП, док остали наводи захтева представљају оспоравање и полемисање са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указивање на погрешну оцену доказа, односно повреду одредбе члана 440. ЗКП. Међутим, како повреде наведених одредби, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, не представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, то се Врховни суд у разматрање и оцену ових навода, није упуштао.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и исти одбио као неоснован.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Светлана Томић Јокић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић